

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma”

(2011/C 259/07)

ALUEIDEN KOMITEA

- kehottaa painokkaasti jokaista jäsenvaltiota asettamaan kaikkien Eurooppa 2020 -strategian päätavoitteiden kohdalla kansallisia määrällisiä tavoitteita. Tämä koskee varsinkin niitä päätavoitteita, jotka liittyvät suorasti ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelmaan”. Tarkoituksena on kasvattaa sitoutumista kansallisiin uudistusohjelmiin, antaa osoitus noudatettavan politiikan kunnianhimoisuudesta ja mahdollistaa politiikan tuloksekkuuden avoin arviointi.
- kannattaa sellaista osaamiseen ja työllisyyteen kohdistuvaa lähestymistapaa, joka (a) rohkaisee paikallisia tai alueellisia kumppaneita suunnittelemaan toimia ja kohdentamaan resursseja paikallisten tai alueellisten työnantajien tarpeiden tyydyttämiseksi sekä keskittymään määrättyihin työvoiman kohderyhmiin ja jossa (b) luodaan kehys palvelujen yhdentämiselle tarjonnan yhteydessä ja räätälöityjen ratkaisujen suunnittelemiseksi erityisten paikallisten tai alueellisten ongelmien ratkaisemiseksi.
- muistuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 174 artiklasta, jossa tarkastellaan alueellista koheesiota, ja korostaa, että alueelliset erot on otettava täysimääräisesti huomioon, sillä Euroopan unionissa on huomattavia eroja, ja alueiden haasteet Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi vaihtelevat huomattavasti. Haasteelliset olosuhteet on tuotu selvästi esiin viidennessä kertomuksessa taloudellisesta, sosiaalisesta ja alueellisesta yhteenkuuluvuudesta (katso kohta 6 sivuilla 2–3).
- kehottaa harkitsemaan entistä paremmin nykyisten kriisiin liittyvien työmarkkinatoimien lopettamisajankohtaa sekä tästä aiheutuvia seurauksia markkinoiden luottamukselle, julkistaloudelle, heikossa asemassa olevien työntekijöiden henkilökohtaisille työllistymisnäkyville sekä pitkäaikaistyöttömyyden yleiselle tasolle. Komitea katsoo, että ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelman” menestys alkuvaiheessa tai myöhemmin riippuu kriisitoimien tehokkuudesta ja pysyvästä vaikutuksesta autettaessa työmarkkinoita selviytymään talouskriisistä. Lähtökohtana tulee kuitenkin olla kriisiin liittyvien toimien nopea loppuunsaattaminen.

Esittelijä	Henk KOOL (NL, PSE), Haagin kaupunginhallituksen jäsen
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma: Eurooppa tähtää täystyöllisyyteen
	KOM(2010) 682 lopullinen

I. POLIITTISEN SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. suhtautuu myönteisesti ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelmaan” yhtenä Eurooppa 2020 -strategian seitsemästä lippulaivahankkeesta, joiden avulla pyritään älykkääseen, kestäväan ja osallistavaan kasvuun. Komitea katsoo, että muut lippulaivahankkeet täydentävät sitä, ja korostaa, että ohjelma voidaan toteuttaa vain soveltamalla yhdenmukaista, monitasoista ja yhdenmukaista lähestymistapaa.

2. kehottaa painokkaasti jokaista jäsenvaltiota asettamaan kaikkien Eurooppa 2020 -strategian päätavoitteiden kohdalla kansallisia määrällisiä tavoitteita. Tämä koskee varsinkin niitä päätavoitteita, jotka liittyvät suoraan ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelmaan”. Tarkoituksena on kasvattaa sitoutumista kansallisiin uudistusohjelmiin, antaa osoitus noudatettavan politiikan kunnianhimoisuudesta ja mahdollistaa politiikan tulokset avoin arviointi.

3. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio viittaa lippulaivahankkeessa alueellisiin näkökohtiin, mutta katsoo, että olisi annettava suurempi merkitys paikallis- ja alueviranomaisten ilmeiselle roolille työnantajina, palvelujen tarjoajina ja sääntelijöinä edistettäessä kasvua ja koheesiota sekä koordinoitaessa oppilaitosten, yrittäjyysvirastojen ja yritysten strategisia kumppanuuksia kulloisillakin alueilla.

4. kannattaa sellaista osaamiseen ja työllisyyteen kohdistuvaa lähestymistapaa, joka (a) rohkaisee paikallisia tai alueellisia kumppaneita suunnittelemaan toimia ja kohdentamaan resursseja paikallisten tai alueellisten työnantajien tarpeiden tyydyttämiseksi sekä keskittymään määrättyihin työvoiman kohderymiin ja jossa (b) luodaan kehys palvelujen yhdistämiseksi tarjonnan yhteydessä ja räätälöityjen ratkaisujen suunnittelemiseksi erityisten paikallisten tai alueellisten ongelmien ratkaisemiseksi.

5. katsoo lisäksi, että lippulaivahankkeessa tehdään useita toimintaehdotuksia, jotka hyötyisivät vahvemman paikallis- ja alueellisuuden, ja kehottaa unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita tukemaan seuraavia toimia: paikalliset osaamisstrategiat; valtiotasoa alempien hallintotasojen rooli EU:n osaamispanoraa- massassa; paikallistason toimet vaikeasti työllistyvien, esimerkiksi maahanmuuttajien, integroimiseksi työvoimaan; koulun keskeyttämiseen puuttuvat paikallistason toimet, aikuisten luku-, kirjoitus- ja laskutaito sekä elinikäisen oppimisen strategiat;

työpaikkojen luomisen mahdollistavat olosuhteet; työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu paikallis- ja aluetasolla työ- ja työllisyyspolitiikasta; tulevaisuuden työpaikkoihin valmistavat alueelliset huippuyksiköt; toimet työntekijöiden tarjonnan varmistamiseksi tulevaisuudessa terveysalan kaltaisilla avainaloilla.

6. muistuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 174 artiklasta, jossa tarkastellaan alueellista koheesiota, ja korostaa, että alueelliset erot on otettava täysimääräisesti huomioon, sillä Euroopan unionissa on huomattavia eroja, ja alueiden haasteet Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi vaihtelevat huomattavasti. Haasteelliset olosuhteet on tuotu selvästi esiin viidennessä kertomuksessa taloudellisesta, sosiaalisesta ja alueellisesta yhteenkuuluvuudesta⁽¹⁾. Niihin luokituvat erityisesti seuraavat seikat:

- Harvempi kuin yksi kolmesta alueesta on ylittänyt 75 prosentin työllisyysasteeseen, ja lähes yhdellä alueella viidestä työllisyysaste jää alle 65 prosenttiin.
- Alueista yli 20 prosenttia on sellaisia, joilla 40 prosentilla väestöstä tai sitä useammilla on alhainen koulutustaso.
- Alle yksi kuudesta alueesta on saavuttanut korkeakoulutusta koskevan tavoitteen.
- Elinikäisen oppimisen kohdalla osallistumisasteissa esiintyy merkittävästi eroavuutta: yli 22 prosentilla alueista osallistumisaste on hyvin alhainen, 5 prosenttia tai vähemmän.
- Väestön ikääntyminen on nopeaa ja väestöllinen huoltosuhde vinoutuu.

7. korostaa sellaisten politiikkojen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia joillekin alueille, joilla pyritään saamaan aikaan EU:n laajuisia kokonaisparannuksia tai toteuttamaan jäsenvaltioiden tavoitteita siten, että kiinnitetään vain vähän tai ei ollenkaan huomiota alueelliseen ulottuvuuteen, ja kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan huomioon tällaisen lähestymistavan seuraukset etenkin alueilla, joilla on vakavia rakenteellisia heikkouksia.

8. huomauttaa, että elinikäisen oppimisen ja ammatillisen koulutuksen osallistumisasteissa Euroopan unionissa esiintyy tavattoman suurta alueellista eroavuutta, ja on huolestunut siitä,

⁽¹⁾ KOM(2010) 642 lopullinen (9.11.2020).

että vaikka asiassa on vuosien mittaan asetettu lukemattomia tavoitteita, päämääräksi otettu muista jälkeen jääneiden jäsenvaltioiden ja alueiden tuominen EU:n keskitasolle on jäänyt valtaosin saavuttamatta.

9. pitää valitettavana, että uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelmaa koskevan lippulaivahankkeen esittelyyn ei ole liitetty arviota ehdotettujen toimien talousarviovaikutuksista.

10. kehottaa harkitsemaan entistä paremmin nykyisten kriisiin liittyvien työmarkkinatoimien lopettamisajankohtaa sekä tästä aiheutuvia seurauksia markkinoiden luottamukselle, julkis-taloudelle, heikossa asemassa olevien työntekijöiden henkilökohtaisille työllistymisnäkyville sekä pitkäaikaistyöttömyyden yleiselle tasolle. Komitea katsoo, että "Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelman" menestys alkuvaiheessa tai myöhemmin riippuu kriisitoimien tehokkuudesta ja pysyvistä vaikutuksista autettaessa työmarkkinoita selviytymään talouskriisistä. Lähtökohtana tulee kuitenkin olla kriisiin liittyvien toimenpiteiden nopea lop-puunsaattaminen.

11. kehottaa määrittämään sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla mekanismit, joiden avulla koordinoidaan toimintaa "Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelman" ja muiden lippulaivahankkeiden, eritoten "Nuoret liikkeellä" -lippulaivahankkeen ja "Euroopan köyhydentorjuntafoorumi" -lippulaivahankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Joustoturvan vahdittaminen

12. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission toteamukseen, että väljillä työmarkkinoilla rakennetyöttömyyden ollessa korkea pelkäästään työn tarjontaan liittyvät toimet eivät riitä ratkaisemaan työttömyysongelmaa ja että toimia on täydennettävä toimenpitein, joissa keskitytään työn kysynnän kannustamiseen. Komitea kehottaa kuitenkin tasapainottamaan nykyistä enemmän näitä kahta poliittista linjausta.

13. panee merkille, että joustoturvaan liittyviä jäsenvaltioiden järjestelyjä on vahvistettava ja mukautettava ne uuteen yhteiskunnalliseen ja taloudelliseen toimintaympäristöön, ja pitää neuvoston paneutumista joustoturvan suuntaviivoihin tervetulleena. Komitea muistuttaa komissiota siitä, että työmarkkinaosapuolet tulee aina kutsua mukaan pohdintoihin, kun harkitaan muutoksia, joilla voi olla vaikutuksia työmarkkinoihin, ja kehottaa komissiota tuomaan esiin nykyistä yksityiskohtaisemmin vaikutukset, joita toistaiseksi voimassa oleviin sopimusjärjestelyihin ehdotetut muutokset aiheuttavat työpaikkojen turvallisuuteen, työhön liittyviin nykyisiin oikeuksiin, työaikaan ja työn organisointimuotoihin.

14. muistuttaa, että Euroopan unioni on aiempien EU:n direktiivien avulla edistänyt jäsenvaltioiden työlaainsäädäntöihin tehtyjä asteittaisia muutoksia, ja korostaa, että on tärkeää pitää kiinni kyseisistä vaatimuksista. Komitean mielestä on kuitenkin jatkettava ponnisteluita ja edistettävä rakennemuutosta sosiaalisen vakauden lisäämiseksi.

15. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio korostaa pk-yritysten ratkaisevaa roolia työpaikkojen luomisessa ja talouden kilpailukyvyyn turvaamisessa, ja muistuttaa eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevasta aloitteesta (*Small Business Act*) laatimassaan lausunnossa ⁽²⁾ antamistaan suosituksista, erityisistä niistä, jotka koskevat rahoitusmahdollisuuksien parantamista ja "pienet ensin" -periaatteen soveltamista.

16. muistuttaa useiden nykyisten EU:n työllisyysdirektiivien epätasaisesta etenemisestä ja erilaisesta tulkinnasta jäsenvaltioissa, kun direktiivejä saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, mistä seuraa, ettei ole olemassa yksiä EU:n työmarkkinoita eikä tasapuolista toimintaympäristöä. Komitea toteaa kuitenkin samalla, että komission oikeus saada jäsenvaltioista palautetta EU-lainsäädännön soveltamisesta jäsenvaltioiden käytäntöihin takaa sen, että maakohtaiset poikkeamat pysyvät hyväksyttävän rajoissa. Jotta saataisiin käsitys siitä, miten suuria erot voivat olla, komitea ehdottaa, että toteutetaan vertailuanalyysi eräiden direktiivien soveltamisesta jäsenvaltioissa.

Oikeiden taitojen tarjoaminen työllistymistä varten

17. panee merkille Euroopan komission esittämän lyhyen ja ytimekkään arvion työmarkkinoiden keskeisistä haasteista Euroopan unionissa. Komitea yhtyy näkemykseen, jonka mukaan esiintyy puutetta asianmukaisesta osaamisesta tulevia työmarkkinatarpeita ajatellen, että tietäntasoisten taitojen osalta koulutusmahdollisuuksien kysyntä ja tarjonta on riittämätöntä ja että siirtotyöläisten osaaminen ja kokemus edellyttävät parempaa yhteensovittamista ja hallinnointia.

18. varoittaa kuitenkin siitä, että Euroopan komissio tulkitsee tällä hetkellä liian kapeasti osaamiseen liittyvää ongelmaa ja vaikuttaa aliarvioivan haasteet, jotka liittyvät seuraaviin seikkoihin: alakohtaisesti muuttuvan talouselämän hallinnointi ja tästä johtuvat vaikutukset iän, sukupuolen ja vammaisten henkilöiden osalta, todistuksen myöntäminen aiemmasta kokemuksesta, osaamisen virallistaminen kasvavilla perusammattialoilla, kuten terveydenhoitoalan avustavissa tehtävissä, iäkkäiden työntekijöiden kasvavan osuuden tunnustaminen ja heidän täydennyskoulutukseensa liittyvät seikat, kolmansien maiden kansalaisten työttömyysasteen hallinnointi, sillä se on EU:n jäsenvaltioiden kansalaisten työttömyysastetta kaksi kertaa korkeampi, sekä tarve tunnustaa, että on laadittava erityinen toimenpidepaketti niiden yhä runsaslukuisempien nuorten määrän supistamiseksi, jotka eivät ole koulutuksessa, työelämässä tai harjoittelussa.

19. katsoo, että Euroopan komission tulisi kiinnittää nykyistä suurempaa huomiota tarpeeseen lokalisoida entistä enemmän palvelutarjontaa ja strategista suunnittelua, kun ajatellaan työmarkkinoiden profilointia, ennakoitua ja elinkeinopolitiikan muotoilua sekä entistä suurempaa yksilöllistämistä muotoilussa ja suunniteltaessa suoria toimia paikallisten työnantajien, työmarkkinaosapuolten ja työllisyyspalvelujen kanssa, jotta yrityksille annetaan tukea ja jotta tunnustetaan ajoissa ja ennakoivasti sulkemishan alaisissa yrityksissä toimivien työntekijöiden koulutustarpeet.

⁽²⁾ CdR 246/2008 fin.

20. kannattaa suunnitelmaa EU:n osaamispanoraamasta, jotta parannetaan avoimuutta työnhakijoiden, työntekijöiden sekä yritysten ja/tai julkisten elinten kannalta, mutta katsoo, että välinettä on lokalisoitava nykyistä enemmän, jotta sen avulla voidaan täydentää etenkin erittäin keskitetysti hallinnoiduissa jäsenvaltioissa koottua tietoa. Jäsenvaltiotasoa alemmilla hallintotasoilla saadaan tarkinta ja ajantasaisinta tietoa alueellisista työmarkkinoista, ja paikallis- ja alueviranomaisilla voi kyseisillä hallintotasoilla olla merkittävä rooli kartoitettaessa osaamisen yhdistelmiä, tarjottaessa asianmukaisia uudelleen koulutus- ja ammattikoulutusohjelmia ja kannustettaessa sijoituksia vastauksena paikalliseen kysyntään.

21. kannattaa yrity maailman ja korkeakoululaitoksen yhdistämisen lujittamista ja eritoten opintasuorituksiksi laskettavien työjaksojen sisällyttämistä korkeakoulujen kaikkiin opinto-ohjelmiin, jotta vahvistetaan loppututkinnon suorittaneiden teknisiä, liiketoiminnallisia ja "pehmeitä" taitoja ja parannetaan heidän työllistettävyyttään nykyajan työmarkkinoilla.

22. katsoo, että digitaalisen lukutaidon ja digitaalisen perusosaamisen pitää olla yksi tulevan taitotarpeen ennakoinnin ja osaamistason ja -tarpeen kartoituksen keskeisistä komponenteista ja että tieto- ja viestintätekniikan (TVT) infrastruktuurit tarvitsevat rinnalleen tarkoituksenmukaisia järjestelmiä työvoiman digitaalisten taitojen parantamiseksi varsinkin vaatimattomalla osaamistasolla varustettujen, heikossa asemassa olevien väestöryhmien sekä työttömien kohdalla.

23. ehdottaa ottaen huomioon, että vuosi 2011 on Euroopan vapaaehtoistyön teemavuosi, että "Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelmassa" tulee ottaa lukuun vapaaehtoistyön arvo ihmisen taitojen laajentamisessa. Komitea edellyttää lisäksi, että nykyiset vapaaehtoistyön avulla hankittujen taitojen, tietämyksen ja kokemuksen tunnustamista varten laaditut varmentamisjärjestelmät kytketään Europass-ansioluettelotietojärjestelmään, jolloin EU:n laajuinen vapaaehtoistyön avulla hankittu asiaankuuluvan kokemuksen ja työllistettävyyden tunnustaminen helpottuu.

24. katsoo, että monet paikallis- ja alueviranomaisten nykyiset palvelut tarjoavat jo nyt etenkin pk-yrityksille mentorointia ja neuvontaa, kannustimia ja tukea ja että kyseisille palveluille tulisi antaa tunnustusta ja että niiden roolia osarahoittajina sekä korkeakoulujen ja yrity maailman yhteyksien helpottajina tulisi korostaa ja tukea edelleen.

EU:n toimintasuunnitelma työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi

25. panee merkille, että vain 15 prosenttia liikkuvuudesta työmarkkinoilla perustuu EU:n sisäiseen rajatylittävään liikkuvuuteen ja että kolmansista maista tulevien työikäisten maahanmuuttajien osuus on muista jäsenvaltioista tulevien muuttajien osuutta kaksi kertaa korkeampi. Komitea katsoo, että kolmansien maiden kansalaisten osaamisprofiilin kartoittaminen

Euroopan komission ehdotuksen mukaisesti on kannatettavaa, ja tähdentää, että ehdotuksessa olisi korostettava sosiaalista ja taloudellista integroitumista ja otettava mukaan kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset. Mikäli kartoittaminen toteutetaan, on kuitenkin noudatettava suurta varovaisuutta ja kiinnitettävä huomiota henkilökohtaiseen loukkaamattomuuteen.

26. toteaa, että Euroopan komissio tukee työvoiman liikkuvuutta alueiden välisten markkinoiden epätasapainoisuuksien mukauttamismekanismina, mutta panee merkille, että asialla on vaikutusta alueellisen yhteenkuuluvuuden periaatteeseen. Komitea kehottaa ottamaan nykyistä enemmän huomioon "aivo- viennin" sekä työvoiman liikkuvuuden erilaiset vaikutukset sekä lähtö- että vastaanottoalueilla, koska tällaiseen politiikkaan liittyy riski, että lyhytaikaiset edut EU:n kokonaistyöllisyysasteissa aiheuttavat pidempikestoisia kustannuksia tietyillä syrjäisillä alueilla. Komitea kehottaa myös käymään jäsenvaltioiden ja niiden alueiden kesken laaja-alaista keskustelua muuttoilmioista saaduista kokemuksista sekä vaikutuksista yksittäisten alueiden kasvumahdollisuuksiin pitkällä aikavälillä.

Työn laadun ja työolojen parantaminen

27. suhtautuu myönteisesti ehdotukseen toteuttaa laaja-alainen arviointitutkimus työn laatua ja työoloja koskevasta nykyisestä lainsäädännöstä, mutta kehottaa Euroopan komissiota ottamaan pohdintoissaan huomioon EU:n direktiivien tähänastisen epätasaisen täytäntöönpanon jäsenvaltioissa.

28. korostaa nykyisiä merkittäviä rationalisointi- ja budjettien tiukentamishoitoja paikallis- ja aluetasolla useissa EU:n jäsenvaltioissa ja tuo esiin mahdollisia viranomaisten vaikeuksia hallinnoida niitä työntekijöiden kohteluun liittyvän asteittaisen ohjelman ohella. Pyrkimään säilyttämään keskeisten palvelujen tason entistä niukemmin taloudellisin ja henkilöresurssein paikallis- ja alueviranomaiset saattavat huolestuttavalla tavalla kohdata vaikeuksia soveltaessaan työaikadirektiiviä. Pelkästään tuotavuuden lisäämisellä ei luultavasti pystytä saavuttamaan määrällisiä palvelutavoitteita, ja entistä vähäisempään joukkoon työntekijöitä kohdistuu väistämättä paineita työskennellä entistä pidempiä päiviä. Kun realistiset tuotannon parantamistoimet on toteutettu, voidaan saavuttaa henkilömäärän vähentämisen ja niiden palvelujen määrän välinen tasapaino, jotka kytetään tarjoamaan. Paikallis- ja alueviranomaisia on autettava antamaan esimerkki työlainsäädännön noudattamisesta, ja niitä kehoitetaan asettamaan realistiset tavoitteet palvelujen tarjonnalle.

29. toteaa, että jäsenvaltiot valvovat tällaisen suojelevan lainsäädännön täytäntöönpanoa, mutta ehdottaa, että EU voisi laatia tiedon keruu- ja levittämismekanismin etenkin kun ajatellaan terveyttä ja turvallisuutta koskevien sääntöjen soveltamista. Tällainen terveyden ja turvallisuuden seuranta mahdollistaisi tiedonvaihdon täytäntöönpanon puutteista jäsenvaltioissa.

30. toteaa, että ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelmassa” viitataan työssäkäyvien köyhyyteen muttei siinä valitettavasti tehdä mitään nimenomaisia työelämän laatua, pysyviä työpaikkoja ja riittäviä tuloja koskevia ehdotuksia, joilla puututtaisiin suoraan tähän itsepintaiseen ongelmaan.

Työpaikkojen luomisen tukeminen

31. kannattaa ajatusta siitä, että pk-yritykset ovat työllisyyden tulevan kasvun moottori ja että EU:n taloudessa tarvitaan entistä enemmän yritystoimintaa, jotta voidaan tukea kasvavaa työllisyyttä ja irtautua ulkomaisiin suoriin sijoituksiin liittyvästä huomattavasta riippuvuudesta tietyillä alueilla. Komitea kehottaa kuitenkin noudattamaan laaja-alaisempaa lähestymistapaa yrittäjäkoulutuksessa sekä mukauduttaessa talouden uuteen alakohtaiseen muotoutumiseen. Koulutusjärjestelmissä on painotettava yrittäjyyttä entistä enemmän, mutta tämä on myös otettava huomioon sekä julkisella että yksityisellä sektorilla toimivien iäkkäämpien työntekijöiden koulutuksessa ja uudelleenpätevyttämässä, jotta kannustetaan nykyistä laajempaan innovointiin olemassa olevissa työpaikoissa.

32. suhtautuu myönteisesti ”pienet ensin” -periaatteen painottamiseen, ja sitä tulisi soveltaa kaikissa lippulaivahankkeen pilareissa. Komitea korostaa, ettei tukea tulisi omistaa pelkästään aloitteleville yrityksille, uusille pk-yrityksille ja huipputeknologian yrityksille vaan myös kehitys- ja uudelleenjärjestelyaiheessa oleville yrityksille, jotta kyetään varmistamaan kaikenkaltaisten yritysten ylläpidettävyyttä pitkäkestoisesti.

33. on komission kanssa samaa mieltä siitä, että on pyrittävä siirtämään työpaikkoja epäviralliselta sektorilta viralliselle sektorille, ja korostaa, että tämän saavuttamiseksi tarvitaan tiettyjä kotitalous- ja hoivatyötä käsitteleviä säännöksiä. Komitea kehottaa Euroopan komissiota tekemään mahdollisimman pian ehdotuksen asiaa edistävien kannustimien yksityiskohdista.

34. katsoo, että viranomaiset voivat edistää pitkäaikaistyöttömien, vammaisten ja harjoittelijoiden käyttöä myös julkisten hankintojen välityksellä. Viranomaiset voivat esimerkiksi sisällyttää tarjouskilpailuasiakirjoihin ehdon, että kilpailun voittavan yrityksen on teetettävä määrätty osuus sopimuksen arvosta näihin kohderyhmiin kuuluvilla henkilöillä. Tarjolla olevia mahdollisuuksia ei nykyisin hyödynnetä täysipainoisesti. Komitea kehottaa sen vuoksi EU:n julkisten hankintojen politiikan uudistamisesta antamansa lausunnon mukaisesti kiinnittämään EU-yhteisissä aiempaa enemmän huomiota sosiaalinalakohtien ottamiseen hankinnoissa lukuun sekä edistämään pitkäaikaistyöttömien, vammaisten ja harjoittelijoiden käyttöä julkisten hankintatasopimusten toteuttamisessa.

Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelmaa palvelevat EU:n rahoitusvälineet

35. toivoisi lisää selvyttä siihen, miten ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma” -lippulaivahankkeen tavoitteita on kulluvalla ohjelmakaudella tarkoitus käydä toteuttamaan asiaankuuluvissa EU-ohjelmissa. Komitea varoittaa kuitenkin tekemästä toimintaohjelmiin radikaaleja muutoksia täytäntöönpanon tässä vaiheessa.

36. kannattaa EU:n talousarvion kokonaistarkastelussa esitettyä kehotusta hyödyntää entistä paremmin EU:n rahastoja sekä lisätä niiden yhteisvaikutusta⁽³⁾ ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelman” tavoitteiden tukemiseksi. Komitea katsoo kuitenkin, että tähän päästään parhaiten seuraavilla tavoilla:

Alueperusteiset lähestymistavat – koordinoinnin parantaminen alakohtaisten ja alueellisten politiikkojen välillä useamman rahaston kattavalla lähestymistavalla (yhteinen strategiakehys) ja etenkin ESR:n vahvalla alueellisella ulottuvuudella (jota vain harvat jäsenvaltiot toteuttavat laaja-alaisilla kansallisilla ohjelmilla). Jäsenvaltioilla ja alueilla tulisi olla riittävästi joustovaraa, jotta ne voivat määrittellä painopisteensä ja laatia asianmukaisten poliittisten vastausten yhdistelmät kansallisia tai alueellisia erityispiirteitä varten.

Monitasoisen hallinnon lähestymistapa – Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden ja koheesipoliittisten tavoitteiden entistä parempaa yhteensovittamista ajatellen kehittämis- ja investointikumppanuudet ovat tervetulleita. Kumppanuussopimukset pitää kehittää hallinnon kaikkien tasojen myötävaikutuksella, jotta taataan, ettei alueellinen ohjelmasuunnittelu muodostu pelkästään valtakunnallisten prioriteettien määrittämäksi työvälineeksi.

Tulosperusteinen lähestymistapa – edistymisen seuranta määrellisten ja laadullisten indikaattorien perusteella arvioinnin ja poliittisen päätöksenteon tukemiseksi. Näin voitaisiin vahvistaa toimia suuntaamalla niitä painopisteisiin ja myös noudattaa maakohtaisia suosituksia Eurooppa 2020 -strategian yhteydessä (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 148 artikla). Tämän saavuttamiseksi on laadittava yhteinen vaikutuksenarviointikehys EU:n tasolla.

37. toivoo, että harkitaan toisaalta Eurooppa 2020 -strategiaan ja kansallisiin uudistusohjelmiin ja toisaalta koheesipoliittikaan kuuluvien, tietojen toimittamista koskevien veloitteiden kytkemistä tiiviimmin toisiinsa, jotta vältettäisiin päällekkäinen työ ja saavutettaisiin tehokkaampia tuloksia.

38. panee merkille, että EU:n rahastoja on hyödynnettävä nykyistä paremmin uudistusten toteuttamiseksi työllisyyden sekä perus- ja ammattikoulutuksen aloilla, mutta torjuu ehdotukset rahoitukseen sovellettavista sopimusperusteisesti sitovista ”ehdoista”, sillä jäsenvaltioiden instituutioiden ja makrotalouspolitiikkojen tehokkuuden ei tulisi vaikuttaa kielteisesti alueiden oikeuteen hyötyä koheesipoliittisesta rahoitustuesta.

39. ehdottaa, että eräiden rahastojen, kuten Euroopan globaalisatiorahaston (EGR), toteutuksesta saatujen kokemusten perusteella on koordinoitava entistä paremmin kaikkia osaamiseen ja työllisyyteen liittyviä EU:n rahastoja.

⁽³⁾ KOM(2010) 700, 19.10.2010.

40. tarjoutuu avustamaan Eurooppa 2020 -seurantafooruminsa välityksellä Euroopan komissiota, kun se tarkkailee sitä, miten paikallis- ja alueviranomaiset toteuttavat Eurooppa 2020 -strategiaa ja siihen kuuluvia lippulaivahankkeita.

Bryssel 1. heinäkuuta 2011

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO
